

Cuprins

1. Privire de ansamblu	1
2. Interfața versatilă de achiziție a datelor (VISA)	4
2.1. Arhitectura generală a subsistemului mobil	4
2.2. Proiectarea modulelor de interfață	7
2.2.1. Unitatea centrală	7
2.2.2. Subsistemul intrărilor analogice	8
2.2.3. Subsistemul ieșirii analogice	10
2.2.4. Interfața pentru magistrala de comunicație	10
2.2.5. Interfața de comunicație radio	11
2.2.6. Acumulatorul	13
2.2.7. Stabilizatorul de tensiune	13
2.2.8. Modulul pentru încărcarea acumulatorului	13
2.3. Funcțiile modulelor de interfață	14
2.3.1. Achiziția datelor de la senzori	14
2.3.2. Generarea semnalelor de probă	24
2.4. Modulul de conectare	25
2.4.1. Unitatea centrală	25
2.4.2. Interfața pentru magistrala de comunicație	26
2.4.3. Interfața de comunicație radio	26
2.4.4. Interfața USB	26
2.4.5. Acumulatorul și stabilizatorul de tensiune	27
2.4.6. Modulul pentru încărcarea acumulatorului	27
2.4.7. Funcțiile modulului de conectare	28
2.5. Modulul de comunicație	28
2.6. Proiectarea interfeței de comunicație radio	30
2.6.1. Elemente de bază	30
2.6.2. Schema electronică a interfeței de comunicație radio	32
A. Unitatea centrală	32
B. Circuitul formator de semnal	33
C. Circuitul de condiționare a semnalului	35
D. Transceiverul radio	36
2.6.3. Metoda de modulare-demodulare a semnalului	37
A. Considerații generale	37
B. Modulația cu multiplexare pe frecvențe ortogonale	40
C. Demodularea semnalului recepționat	42
2.6.4. Stabilirea protocolului de comunicație	44
3. Configurarea pachetelor de senzori	45
3.1. Considerații generale	45
3.2. Caracteristici generale ale trusei de senzori eco-meteorologici Crossbow	46
3.3. Descriere succintă a eKo-senzorilor și componentelor auxiliare	49
3.3.1. EKo-nodul eN2100	49
3.3.2. EKo-senzorul eS1101, de umiditate și temperatură în sol	52

3.3.3. EKO-senzorul eS1201, de umiditate și temperatură în mediul ambiant	52
3.3.4. Puntea de legătură (gateway) eG2100 și stația radio eB2110	53
3.4. Cîteva detalii privind măsurarea temperaturii și umidității din sol	53
3.5. Cîteva detalii privind măsurarea temperaturii și umidității din mediul ambiant	55
4. Modele clasice de predicție ale seriilor de timp	57
4.1. Fenomene stocastice, serii de timp și modele clasice de predicție	57
4.2. Estimarea tendinței (polinomiale a) unei serii de timp	60
4.3. Estimarea componentei sezoniere	62
4.3.1. Metoda Wittacher-Robinson (în timp)	62
4.3.2. Metoda periodogramei Schuster (în frecvență)	64
4.4. Estimarea componentei aleatoare	68
4.4.1. Modelul auto-regresiv (AR)	68
4.4.2. Modelul auto-regresiv de medie alunecătoare (ARMA)	71
4.5. Predicția seriei de timp	72
4.5.1. Extrapolarea componentelor deterministe	72
4.5.2. Predicția componentei nedeterminate de tip AR	73
4.5.3. Predicția componentei nedeterminate de tip ARMA	74
4.6. Calitatea predicției	76
4.7. Alegerea predictorului optimal folosind calitatea predicției	78
4.8. Algoritmul general de predicție	79
5. Modele cu reprezentare pe stare, ale seriilor de timp distribuite	82
5.1. Despre filtrarea Kalman	82
5.2. Reprezentarea discretă pe stare a rețelei de senzori	84
5.3. Identificarea adaptivă a unui model ARMAX multi-dimensional	86
5.4. Conversia unui model ARMAX într-un model de stare	89
5.5. Estimatorul Markov în variantă adaptivă	96
5.6. Algoritmul Kalman-Bucy-Markov	99
5.7. Predictorul Kalman-Bucy-Markov optimal	107
6. Primele rezultate ale subsistemului mobil în funcțiune	109
6.1. Detalii privind implementarea algoritmilor clasici de predicție	109
6.2. Analiza rezultatelor de simulare pentru seria de timp a radiației solare	114
7. Concluzii și perspective	118
Anexa A. Descrierea inițială a proiectului	119
Anexa B. Proiectul de execuție al interfeței VISA	127
Anexa C. Listinguri ale programelor și rutinelor simulatorului PARMA	140
B.1. Programe principale	140
B.2. Rutine auxiliare	155
Anexa D. Rezultate de predicție obținute cu ajutorul simulatorului PARMA	189
Bibliografie	207

Lista figurilor

1.1. Structura minimală a subsistemului fix de calcul, utilizat în laborator.	2
1.2. Structura minimală a subsistemului mobil de calcul, utilizat în teren.	3
2.1. Arhitectura generală a unității mobile.	6
2.2. Schema bloc a modului de interfață VISA.	7
2.3. Conectarea microcontrolerului ADUC832 în circuit.	9
2.4. Circuitul de adaptare a semnalului achiziționat.	9
2.5. Circuitul de adaptare a semnalului pentru ieșirea analogică.	10
2.6. Circuitul de adaptare pentru magistrala de comunicație (RS-485).	11
2.7. Circuitul de comunicație radio.	12
2.8. Stabilizatorul de tensiune.	13
2.9. Circuitul pentru încărcarea acumulatorului.	14
2.10. O schemă de prelucrare clasică a semnalelor, cu prefiltrare analogică. ..	16
2.11. Principiul prefiltrării semnalului prin intermediul unui filtru hibrid analogic-numeric.	17
2.12. Implementarea mecanismului de eșantionare și filtrare.	17
2.13. Caracteristicile de frecvență ale filtrelor eliptice proiectate.	19
2.14. Corespondența dintre valorile curentului furnizat de senzori și valoarea numerică oferită de CAN.	21
2.15. Fenomenul de neliniaritate asociat măsurării cu ajutorul senzorilor.	22
2.16. Schema bloc a modului de conectare al interfeței VISA.	25
2.17. Structura microcontrolerului de conectare ADUC832 în circuit.	26
2.18. Circuitul de interfață USB.	27
2.19. Circuitul pentru încărcarea acumulatorului.	28
2.20. Modelul comunicației.	29
2.21. Formatul unui mesaj vehiculat pe canalul de comunicație.	29
2.22. Modulația în cod Manchester.	30
2.23. Modulația în fază.	31
2.24. Structura interfeței de comunicație radio.	32
2.25. Unitatea centrală – microcontroler cu procesor de semnal.	32
2.26. Semnal cu impulsuri modulate în durată.	34
2.27. Circuitul formator de semnal (filtrul trece-jos).	34
2.28. Circuitul de condiționare a semnalului.	35
2.29. Conectarea transceiverului radio.	36
2.30. Metoda creșterii raportului semnal-zgomot prin limitarea benzii utile.	37
2.31. Influența SNR asupra probabilității de apariție a erorilor în cazul diferitelor tehnici de modulație.	39
2.32. O strategie de aproximare a fazelor calculate.	43
2.33. Structura unui pachet de date transmis de interfața radio.	44
2.34. Organizarea informației în interfața de achiziție a datelor.	45
3.1. Principiul conectării eKo-senzorilor în rețea.	47
3.2. Integrarea senzorilor, interfeței VISA și calculatorului portabil într-un tot unitar.	47
3.3. O rețea de eKo-senzori în spațiu deschis.	47
3.4. O rețea de eKo-senzori într-o seră.	48
3.5. Instalarea eKo-nodurilor în vederea efectuării primelor teste.	48
3.6. Amplasarea unui eKo-nod în vecinătatea unei plante de interior.	49
3.7. Calculatorul portabil din cadrul unității mobile afișând datele preliminare legate de rețeaua de eKo-senzori.	50

3.8. Informații de detaliu despre rețeaua de eKo-senzori și semnalele măsurate, afișate de către calculatorul portabil.	50
3.9. Imagini ale eKo-nodului eN2100.	51
3.10. Baza eKo-nodului eN2100.	51
3.11. EKo-senzorul eS1101 de temperatură și umiditate în sol.	52
3.12. EKo-senzorul eS1201 de temperatură și umiditate în mediul ambiant.	52
3.13. Puntea de legătură eG2100 (stînga) și baza radio eB2110 (dreapta).	53
3.14. Variația umidității din sol în raport cu tensiunea acestuia, pentru diferite tipuri de sol.	54
3.15. Variația tensiunii din sol în raport perioadele de irigare, pe durata unei luni de zile.	55
3.16. Curbele de precizie ale eKo-senzorului eS1201.	56
4.1. Componentele clasice ale unui model numeric de predicție.	59
4.2. Determinarea perioadei optime cu Metoda Wittacker-Robinson.	64
4.3. Determinarea perioadei optime cu Metoda periodogramei Schuster.	66
4.4. Reprezentarea uzuală a datelor predictate și a preciziei asociate.	77
6.1. Fereastra principală a simulatorului PARMA , bazat pe algoritmi clasici de predicție.	109
6.2. Structura unui fișier de date pentru simulatorul PARMA	110
6.3. Fereastra simulatorului PARMA , în cursul determinării modelelor de predicție.	112
6.4. Ferestrele de încărcare a unui context matematic în mediul de programare.	113
6.5. Localizarea unității mobile pe teritoriul Finlandei.	115
C.1. Seria de timp a radiației solare măsurate în Finlanda (la latitudinea de 61°), pe durata a 4 zile de vară. Componenta deterministă optimală în cazul modelului stocastic de tip AR optimal.	190
C.2. Seria de timp a radiației solare, împreună cu modelul de predicție de tip AR optimal.	191
C.3. Eroarea de predicție obținută cu modelul de tip AR optimal.	192
C.4. Performanța predicției, realizată cu ajutorul modelului de tip AR optimal.	193
C.5. Variația funcției de calitate a predicției în raport cu ordinul modelului de tip AR.	194
C.6. Seria de timp a radiației solare măsurate în Finlanda (la latitudinea de 61°), pe durata a 4 zile de vară. Componenta deterministă optimală în cazul modelului stocastic de tip MA optimal.	195
C.7. Seria de timp a radiației solare, împreună cu modelul de predicție de tip MA optimal.	196
C.8. Eroarea de predicție obținută cu modelul de tip MA optimal.	197
C.9. Performanța predicției, realizată cu ajutorul modelului de tip MA optimal.	198
C.10. Variația funcției de calitate a predicției în raport cu ordinul modelului de tip MA.	199
C.11. Seria de timp a radiației solare măsurate în Finlanda (la latitudinea de 61°), pe durata a 4 zile de vară. Componenta deterministă optimală în cazul modelului stocastic de tip ARMA optimal.	200
C.12. Seria de timp a radiației solare, împreună cu modelul de predicție de tip ARMA optimal.	201
C.13. Eroarea de predicție obținută cu modelul de tip ARMA optimal.	202

C.14. Performanța predicției, realizată cu ajutorul modelului de tip ARMA optimal.	203
C.15. Variația funcției de calitate a predicției în raport cu ordinele modelului de tip ARMA.	204
C.16. Variația maximului funcției de calitate în raport cu gradul tendinței, pentru cele 3 tipuri de modele (AR, MA și ARMA).	205

Lista tabelelor

2.1. Coeficienții polinoamelor funcției de sistem ai unor filtre eliptice.	19
2.2. Coeficienții etajelor de ordinul 2 din implementarea filtrului eliptic de ordin 6.	20
2.3. Coduri diferențiale ale simbolului curent, reprezentate pe 2 biți.	41
2.4. Valorile curente real-imaginar ale caracteristicii de fază.	41
C.1. Valori ale maximului funcției de calitate și indicilor structurali optimali ai modelelor (AR)(MA), în raport cu gradul tendinței.	206

Lista algoritmilor

4.1. Algoritmul Levinson-Durbin.	70
4.2. Strategia generală de selecție a indicilor structurali pentru predictorii din clasa (AR)(MA).	79
4.3. Un algoritm clasic de predicție a proceselor stocastice.	80
5.1. Procedura de conversie a unui model SISO-ARMAX într-un model cu reprezentare pe stare.	95
5.2. Estimatorul Markov în variantă adaptivă.	100
5.3. Algoritmul de predicție cu un pas (prin filtrare) Kalman-Bucy-Markov.	104
5.4. Algoritmul de predicție multi-pas (prin filtrare) Kalman-Bucy-Markov.	105